

**HƯỚNG DẪN PHÂN TÍCH MẪU NGOẠI KIỂM
NUÔI CẤY VI KHUẨN *MYCOBACTERIUM*
ĐỢT 01 NĂM 2026**

(Hướng dẫn phân tích được cập nhật qua mỗi đợt ngoại kiểm)

Để kết quả ngoại kiểm được chính xác, đề nghị khoa/phòng xét nghiệm (PXN) đọc kĩ và thực hiện đúng theo hướng dẫn sau:

1. Nhận mẫu:

Kiểm tra thông tin, tình trạng mẫu ngoại kiểm ngay khi nhận được mẫu. Nội dung kiểm tra gồm:

- Thùng vận chuyển mẫu đảm bảo nguyên vẹn, không bị nứt vỡ
- Điều kiện vận chuyển bộ mẫu < 25°C
- Thông tin trên ống mẫu ngoại kiểm phải rõ ràng.
- Bộ mẫu ngoại kiểm bao gồm:
 - + 02 mẫu để nuôi cấy phát hiện vi khuẩn Mycobacterium có mã **MI-MBC-26-01** và **MI-MBC-26-02**
- Tính toàn vẹn mẫu: ống mẫu không bị bật nắp ống, nứt hoặc vỡ.
- PXN đưa ra các nhận định trực quan về bộ mẫu ngay khi nhận được, nếu thấy dấu hiệu bất thường nào ngoài tính toàn vẹn của bộ mẫu, PXN thực hiện đánh giá tại biên bản giao nhận mẫu và vui lòng gọi điện trực tiếp tới số điện thoại của chương trình.
- Nếu có bất kỳ vấn đề nào về tính toàn vẹn của mẫu, PXN vui lòng chụp ảnh xác nhận, liên hệ trực tiếp qua điện thoại và gửi email (kèm theo hình ảnh của mẫu ngoại kiểm đã chụp) về chương trình để Trung tâm Kiểm chuẩn chất lượng xét nghiệm y học – Trường Đại học Y Hà Nội (TTKC) làm căn cứ gửi lại mẫu. Thông tin liên hệ xem tại mục 6 của Hướng dẫn này. Các mẫu được TTKC xác nhận hủy bỏ, PXN cần xử lý như mẫu bệnh phẩm lây nhiễm theo đúng quy định về an toàn sinh học.

2. Bảo quản sau khi nhận mẫu:

- PXN nên xử lý mẫu ngay khi nhận được. Nếu chưa thể thực hiện phân tích mẫu ngay lập tức, hãy bảo quản mẫu các lọ mẫu ở nhiệt độ 2-8°C và tránh ánh sáng trực tiếp.
- Không mở nắp lọ mẫu ngoại kiểm cho tới khi PXN thực hiện phân tích.

3. Chuẩn bị mẫu và phân tích:

Hướng dẫn chung:

- Mẫu ngoại kiểm ở dạng đông khô, được lấy từ bệnh nhân suy giảm miễn dịch đến khám tại phòng khám Lao.
- Thực hiện nuôi cấy các mẫu ngoại kiểm nhằm phát hiện sự có mặt của vi khuẩn *Mycobacterium*. Các mẫu hô hấp cần phải được xử lý để loại bỏ các vi sinh vật thường trú ở đường hô hấp trên. Không thực hiện nuôi cấy nếu đây không phải là quy trình thường quy của phòng xét nghiệm.
- Các mẫu nên được xử lý và nuôi cấy như đối với các mẫu bệnh nhân thông thường.

Thông tin lâm sàng:

Mẫu	Dạng mẫu	Thông tin lâm sàng
MI-MBC-26-01	Mẫu sinh thiết da	Một bệnh nhân nam, 43 tuổi, nhập viện trong tình trạng căng chân phải bị sưng, nóng và đỏ sau một chấn thương (vết thương hở). Sau 10 ngày điều trị kháng sinh theo kinh nghiệm, tình trạng lâm sàng không cải thiện. Mẫu sinh thiết da đã được lấy để tiến hành các xét nghiệm chẩn đoán.
MI-MBC-26-02	Mẫu đờm mô phỏng	Một nữ bệnh nhân 63 tuổi đến khám tại phòng khám hô hấp/ngực với các triệu chứng khó thở, ra mồ hôi đêm và ho. Mẫu đờm đã được thu thập để tiến hành xét nghiệm chẩn đoán.

Xử lý mẫu:

1. Thực hiện hoàn nguyên mẫu đông khô. Trong quá trình hoàn nguyên, cần thận tránh tạo ra các bọt khí hoặc tràn đổ vì điều đó có thể gây nhiễm khuẩn.
2. Tháo bỏ phần nắp bên ngoài cùng.
3. Khử trùng nắp cao su bằng bông cotton sát khuẩn như khi cấy máu.
4. Thêm 1 mL môi trường *canh thang dinh dưỡng (Nutrient broth)* vô trùng vào lọ bằng cách sử dụng bơm tiêm vô trùng.
5. Lắc nhẹ lọ mẫu; chờ 5-10 phút để mẫu được hòa tan hoàn toàn.
6. Sử dụng bơm tiêm vô trùng để chuyển một giọt mẫu đã hoàn nguyên vào môi trường thích hợp.
7. Không được rút kim ra khỏi lọ mẫu. Loại bỏ lọ mẫu còn gắn kim vào thùng chứa vật sắc nhọn.

Thực hiện Nuôi cấy và phát hiện Mycobacterium theo quy trình thường quy của PXN

Lưu ý: PXN cần lưu hồ sơ quan trắc gốc cho việc thực hiện phân tích mẫu ngoại kiểm

4. Báo cáo kết quả phân tích:

Các PXN gửi kết quả về TTKC trước 17h ngày 03/04/2026

Khoa/PXN truy cập địa chỉ: <https://surl.li/surmhl>, hoặc quét QR-code sau:

5. An toàn sinh học:

Khi thao tác với mẫu ngoại kiểm, PXN cần tuân thủ các quy tắc, hướng dẫn đảm bảo an toàn sinh học tương tự như mẫu bệnh phẩm lây nhiễm.

6. Thông tin liên hệ:

Chương trình ngoại kiểm Nuôi cấy vi khuẩn *Mycobacterium*

Trung tâm Kiểm chuẩn chất lượng xét nghiệm y học - Trường Đại học Y Hà Nội.

Địa chỉ: Số 1, Tôn Thất Tùng, Đống Đa, Hà Nội.

Điện thoại: 02435.747.248/nhánh 15.

Hotline: **0961.153.709**

Email: ngoaikiemvisinh@qcc.edu.vn,

Website: <https://qcc.edu.vn/>,